মহম্মদ মীৰা লেব্বাই
বনাম
থিৰুমালায়া গাউনণ্ডাৰ ৰামাস্বামী আৰু অন্যান্য

২৩ আগষ্ট ১৯৬৫ চন

(ন্যায়াধীশ কে. চুব্বা ৰাও, জে. আৰ. মুধলকাৰ আৰু আৰ. এছ. বাচাৱাট)

কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয় আইন, ১৯৫৮ (১৯৫৯ ৰ ৫), ধাৰা ৫ৰ অধীনত উত্থাপিত আপীলৰ শুনানিৰ বাবে একক ন্যায়াধীশৰ অধিকাৰক্ষেত্ৰ –পূৰ্বৰ আইন অনুসৰি ১,০০০ টকাৰ পৰা ১০,০০০ টকা মূল্যৰ আপীল কৰিব পৰা গৈছিল- ৩,০০০ টকা মূল্যৰ আপীল আগতে দাখিল কৰা হৈছিল, কিন্তু ইয়াৰ শুনানি হৈছিল আইনৰ পৰিৱৰ্তনৰ পিছত– আপীলকাৰীয়ে খণ্ড বিচাৰ পীঠৰ দ্বাৰা শুনানিৰ দাবী কৰিব পাৰে নেকি।

১৯৫০ চনত দাখিল কৰা সম্পত্তি আৰু মধ্যৱৰ্তী বা অন্ত:কালীন লাভ আদায়ৰবাবে আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা গোচৰটোৰ বিচাৰৰ আদেশ আদালতৰ দ্বাৰা দিয়া হৈছিল। আপীলকাৰীজনে অৱশ্যে কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত এই আদেশৰ বিৰুদ্ধে আপীল দাখিল কৰিছিল কিন্তু ই তেওঁৰ বিৰুদ্ধে গৈছিল। ১৯৫৯ চনৰ কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আইন ৫ গৃহীত হোৱাৰ পিছত ১৯৬০ চনত আপীলটোৰ শুনানি হৈছিল আৰু এই আপীলৰ শুনানি এজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা হৈছিল। যেতিয়া আপীলকাৰী জনে তেওঁৰ গোচৰ ৰুজু কৰিছিল, আৰু তেওঁ কৰা আপীলৰ সময়ত ১৯৪৯ চনৰ ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয় আইন বলবৎ আছিল আৰু সেই আইনৰ অধীনত আপীলটো খণ্ড বিচাৰ পীঠে শুনিব পাৰিলে হেঁতেন। উচ্চ ন্যায়ালয়ে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে দিয়া ৰায়ত আপীলকাৰীয়ে বিশেষ অনুমতি আবেদনৰ দ্বাৰা উচ্চতম ন্যায়ালয়লৈ আহিছিল। *ৰাধাকৃষ্ণনৰ* গোচৰৰ ভিত্তিত তেওঁৰ হৈ দাবী কৰা হৈছিল যে ১৯৫৯ চনৰ কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আইন ৫ - এ তেওঁৰ খণ্ড বিচাৰ পীঠৰদ্বাৰা শুনানিৰ অধিকাৰ পূৰ্বাৱৰ্তীভাৱে কাঢ়ি ল'ব নোৱাৰে, যিহেতু তেওঁ তেওঁৰ গোচৰ আৰু আপীল দাখিল কৰাৰ সময়ত আইনৰগণ্ডীৰ ভিতৰত আছিল। *গ্ৰিকাপতি বীৰায়া* গোচৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কোৱা হৈছিল যে এটা গোচৰৰ প্ৰতিষ্ঠাই এই প্ৰভাৱ বহন কৰে যে তেতিয়া বলবৎ থকা আপীলৰ সকলো অধিকাৰ গোচৰটো শেষ নোহোৱালৈকে তাৰ পক্ষবোৰৰ বাবে সংৰক্ষিত হৈ থাকে।

কৈছিল: নির্দিষ্ট সংখ্যক ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা শুনানি শুনিবলৈ কোনো পক্ষৰ নিহিত অধিকাৰ নাই। ১৯৪৯ চনৰ ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয় আইনখনে আপীলকাৰীক আপীল কৰাৰ কোনো অধিকাৰ প্ৰদান কৰা নাছিল যিটো পৰৱৰ্তী আইনৰ দ্বাৰা কাঢ়ি লোৱা হৈছে। কেৱল পদ্ধতিগত বিষয়ৰ বাবে এনে ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল যিবোৰ পেটেন্টৰ অধীনত কেইবাখনো উচ্চ ন্যায়ালয়ে মোকাবিলা কৰিছিল। *ৰাধাকৃষ্ণণ* আৰু *গৰিকাপতি বীৰায়াৰ* গোচৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা বিতৰ্ক সেয়েহে নাকচ কৰিব লাগিব। [৫৭৮বি-জি]

ৰাধাকৃষ্ণ বনাম শ্ৰীধৰ, আই.এল.আৰ. ১৯৫০নাগ. ৫৩২, অস্বীকাৰ কৰা হৈছে। মহেন্দ্ৰ বনাম *দৰ্শন, আই.এল.আৰ. ৩১ পেট. ৪৪৬আৰু গৰিকাপতি বীৰায়া বনাম এন. চুব্বায়া চৌধুৰী, [১৯৫৭]এছ.চি.আৰ.৪৮৮,ত উল্লেখ কৰা হৈছে।*

ইট্টাভিৰা মাথাই বনাম ভাৰ্কে ভাৰ্কে আৰু অন্যান্য [১৯৬৪] ১ এছ.চি.আৰ. ৪৯৫, এ অনুসৰণ কৰে ।

এইটোও ক'ব নোৱাৰি যে আপীলকাৰীক খণ্ড বিচাৰ পীঠৰ দ্বাৰা অনুচ্ছেদ ১৩৩ৰ অধীনত তেওঁৰ আপীলৰ শুনানি ৰখাৰ অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত কৰি এই আদালতত তেওঁৰ আপীল কৰাৰ অধিকাৰ প্ৰভাৱিত হৈছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজনতকৈ অধিক ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা আপীলৰ শুনানি ৰখাৰ কোনো পক্ষৰ নিহিত অধিকাৰ নাই বুলি এবাৰ প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ পিছত অনুচ্ছেদ ১৩৩ৰ অধীনত তেওঁলোকৰ আপীল দাখিল কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাথাকে। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা শুনানি আৰু নিষ্পত্তি কৰিব পৰাকৈ উক্ত অধিকাৰ উপলব্ধ নহয়। [৫৭৯ এ-বি]

দেৱানী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ- দেৱানী আপীল নং. ৩৮৩/১৯৬৩

কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯৬০ চনৰ ১০ আগষ্ট, তাৰিখৰ আপীল গোচৰ নং ৫৭৭ আৰু ৭৫১/১৯৫৮ আৰু ৪০/১৯৫৯ৰ ৰায় আৰু হুকুমৰ পৰা বিশেষ অনুমতি আবেদনৰ দ্বাৰা কৰা আপীল।

টি.এন. সুব্ৰমনিয়া আয়াৰ, এম.এছ. কে. শাস্ত্ৰী আৰু এম. এছ. নৰসিংহন, আপীলকাৰীৰ হৈ।

এ. ভি. বিশ্বনাথ শাস্ত্ৰী, এছ. এন. আমজাদনয়নাৰ আৰু আৰ. থিয়াগাৰাজন ১ নং প্ৰতিবাদী -ৰ হৈ

এম. আৰ. কে. পিল্লাই, প্ৰতিবাদী নং ৪ আৰু ৫-ৰ হৈ।

আদালতৰ ৰায়টো ন্যায়াধীশ মুধেলকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা হৈছিল। এইটো কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজনীয়া ন্যায়াধীশৰ ৰায়ৰ বিৰুদ্ধে কৰা এটা আপীল যত আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ কিছুমান সম্পত্তি দখলৰ পৰা উদ্ধাৰৰ বাবে আৰু মধ্যৱৰ্তী লাভ আদায়ৰ বাবে কৰা গোচৰ কৰিছিল। আপীলকাৰীৰ গোচৰটো খাৰিজ কৰা হৈছিল। এইটো বিতৰ্কিত নহয় যে এই আপীলত উত্থাপিত আইনৰ এক মাত্ৰ প্ৰশ্নটো হ'ল উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা আপীলৰ শুনানি আৰু নিষ্পত্তি কৰিব পাৰিনে। উত্থাপিত আন প্ৰশ্নবোৰ সম্পূৰ্ণৰূপে তথ্যৰ ওপৰত কৰা প্ৰশ্ন আছিল। সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ১৩৩ৰ দফা (৩)ত স্পষ্ট ভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে যে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন ন্যায়াধীশৰ ৰায়, হুকুম বা চূড়ান্ত আদেশৰ বিৰুদ্ধে কোনো আপীল উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ওচৰত কৰিব নোৱাৰে যদিহে সংসদে আইনৰ দ্বাৰা অন্যথা নিৰ্ধাৰণ নকৰে। এজন ন্যায়াধীশে ৰায় প্ৰদান কৰা গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ত আপীল কৰিব পৰাকৈ সংসদত কোনো আইন গৃহীত হোৱা নাই। যদিও এই ব্যৱস্থাই ১৩৬নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত এই ন্যায়ালয়ৰ এজনীয়া বিচাৰ পীঠৰ সিদ্ধান্তৰ পৰা আপীল গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষমতা হ্ৰাস নকৰে তথাপিও উচ্চ ন্যায়ালয়ে লাভ কৰা তথ্যৰ সন্ধানত হস্তক্ষেপ নকৰাটো এই ন্যায়ালয়ৰ নিষ্পত্তিশীল প্ৰথা। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজনীয়া ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত ফলাফল বোৰত কোনো গুৰুতৰ ত্ৰুটি থাকিলে আমি বিদ্বান অধিবক্তাক আমাক আঙুলিয়াই দিয়াৰ সুযোগ দিছিলো। কিন্তু তেওঁ এটাও ত্ৰুটি আঙুলিয়াই দিব পৰা নাছিল। সেয়েহে, আমি তেওঁক সত্যৰ ফলাফলৰ বিষয়ে আমাক সম্বোধন কৰিবলৈ অনুমতি দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিলোঁ।

আইনৰ প্ৰশ্নৰ সন্দৰ্ভত, আপীলকাৰীৰ মতে, কেনেকৈ এইটো উদ্ভৱ হয় সেয়া নিৰ্ধাৰণ কৰাটো বাঞ্ছনীয়। গোচৰটো ১৯৫০ চনৰ ১০ ফেব্ৰুৱাৰীত কোট্টায়ামৰ জিলা আদালতত আৰম্ভ কৰা হৈছিল আৰু পিছত ১৯৫৬ চনত মীনাচিলৰ অধীনস্থ ন্যায়াধীশৰ আদালতলৈ স্থানান্তৰ কৰা হৈছিল আৰু ১৯৫৮ চনৰ ৩০ জুলাইত আপীলকাৰীৰ পক্ষত আদেশ দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ বিৰুদ্ধে তিনিটা আপীল কৰা হৈছিল। এটা আছিল প্ৰথম প্ৰতিবাদী তিৰুমালায়া গৌণ্ডাৰৰ দ্বাৰা, আৰু আনটো জানুৱাৰী, ১৯৫৯ চনত এইচ. বি. মহম্মদ ৰোথাৰৰ দ্বাৰা, অষ্টম প্ৰতিবাদীৰ দ্বাৰা । আপীলকাৰীজনেও হুকুমৰ সেই অংশটোৰ বিৰুদ্ধে আপীল কৰাটো প্ৰাধান্য দিছিল যিটো তেওঁৰ বাবে বিৰূপ আছিল। এই সকলোবোৰ আপীলৰ একেলগে শুনানি হৈছিল আৰু ১০ আগষ্ট, ১৯৬০ তাৰিখে এক উমৈহতীয়া ৰায়ৰ দ্বাৰা নিষ্পত্তি কৰা হৈছিল। প্ৰতিবাদী নং ১ আৰু ৮ ক উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছিল যত আপীলকাৰীৰ দ্বাৰা কৰা আপীলটো খাৰিজ কৰা হৈছিল। সেই সময়ত গোচৰটো আৰাম্ভ হৈছিল আৰু ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয় আইন ৫/১১২৫ এম.ই.

(১৯৪৯ খৃষ্টাব্দৰ সৈতে সম্পৰ্কিত) কাৰ্যকৰী আছিল। সেই আইনৰ ধাৰা ২০ ৰ অধীনত ধাৰা ২১-ৰ সৈতে কৰা ১০০০ টকাৰ অধিক মূল্যৰ সকলো আপীল উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ দুজনীয়া ন্যায়াধীশকলৈ গঠিত খণ্ড বিচাৰ পীঠে শুনানি লব লগীয়া হৈছিল। আপীলকাৰীৰ মোকৰ্দমা আৰু জিলা আদালত আৰু অধীনস্থ ন্যায়াধীশৰ পৰা উত্তৰদাতা সকলে লোৱা আপীল দুয়োটাৰ মূল্য আছিল ৩,০০০ টকা আৰু সেয়েহে, আইনখনৰ ২০ আৰু ২১ নং ধাৰা প্ৰযোজ্য আছিল আৰু যি তাৰিখত আপীলবোৰ আৰম্ভ কৰা হৈছিল নিঃসন্দেহে সেইবোৰ দুজনীয়া ন্যায়াধীশৰ খণ্ড বিচাৰ পীঠত লব লাগিছিল। অৱশ্যে, ওপৰোক্ত আইনখন কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয় আইন, ১৯৫৮ ৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হৈছিল। পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা আইনখন অৱশ্যে কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয় আইন, ১৯৫৮ৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হয় যিহেতু ১৯৫৯ চনৰ ৬ ফেব্ৰুৱাৰীত ১৯৫৯ চনৰ ৫ নং আইনে ৰাষ্ট্ৰপতিৰ স্বাক্ষৰ লাভ কৰিছিল আৰু ১৯৫৯ চনৰ ৩ মাৰ্চৰ পৰা বলবৎ হৈছিল। আৱেদনবোৰ এজন ন্যায়াধীশৰ সন্মুখত শুনানিৰ বাবে ৰখা হৈছিল, আমাক বিদ্বান অধিবক্তাৰ দ্বাৰা অৱগত কৰা হৈছিল যে, আপীলকাৰীৰ আবেদন কেৱল খণ্ড বিচাৰ পীঠতহে শুনাটো উচিত।এজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা আপীলবোৰৰ শুনানি লোৱা আৰু খণ্ড বিচাৰপীঠৰ সন্মুখত নৰখাৰ কাৰণটো আছিল যে কেৰালা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আইন ৫/১৯৫৯ৰ ধাৰা ৫ৰ অধীনত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন ন্যায়াধীশৰ এটা মূল হুকুমৰ পৰা আপীলৰ শুনানি আৰু নিষ্পত্তিৰ অধিকাৰ ক্ষেত্ৰখন সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছিল য'ত বিষয় বস্তুৰ মূল্য ১০,০০০ টকাৰ অধিক নহয়। বিদ্বান অধিবক্তাৰ মতে, ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয় আইনখনে প্ৰদান কৰা খণ্ড বিচাৰ পীঠৰ দ্বাৰা শুনানি গ্ৰহণ কৰাৰ অধিকাৰ কেৱল গোচৰটোৰ ক্ষেত্ৰতে প্ৰযোজ্য নহয়,আপীলৰ ক্ষেত্ৰতো বলবৎ হয়। কেৰালা আইন ৫/১৯৫৯-ৰ দ্বাৰা স্পষ্ট ভাৱে এই অধিকাৰ কাঢ়ি ল'ব পৰা নাছিল। বিবাদৰ সমৰ্থনত তেওঁ *ৰাধাকৃষ্ণণ বনাম শ্ৰীধৰ* (১) গোচৰত সিদ্ধান্তটোৰ ওপৰত দৃঢ় নিৰ্ভৰশীলতা ৰাখিছিল। সেই ক্ষেত্ৰত, মাত্ৰ ২,০০০ টকাৰ অধিক মূল্যৰ আবেদন শুনিবলৈ এজন ন্যায়াধীশৰ অধিকাৰ ক্ষেত্ৰক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছিল, যদিও উচ্চ ন্যায়ালয়ে ১৯৪৮ চনৰ ২৭মে , তাৰিখে লেটাৰ পেটেন্টৰ ২৬ ৰ অধীনত ইয়াৰ ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি আগতে কৰা নিয়মৰ সংশোধনৰ দ্বাৰা জিলা আদালতৰ ডিক্ৰীৰ পৰা সকলো আপীল সাধাৰণতে এজনীয়া ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা নিষ্পত্তি কৰা হৈছিল। সেই ক্ষেত্ৰত আপীলকাৰীৰ অধিবক্তাৰ হৈ এটা বিবাদ উত্থাপন কৰা হৈছিল যে সংশোধনীটো পূৰ্বৱৰ্তী কোনো স্পষ্ট ব্যৱস্থাৰ অভাৱত সংশোধনীটোৱে এজন আপীলকাৰীৰ অধিকাৰ স্পৰ্শ কৰা নাছিল যিটো সঠিক নাছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই বিবাদ সমৰ্থন কৰিছিল। এই সিদ্ধান্তটো *মহেন্দ্ৰ বনাম দৰ্শন* গোচৰত অনুমোদিত হোৱা নাছিল -(১) খণ্ড বিচাৰ পীঠৰ দ্বাৰা শুনানি গ্ৰহণ কৰাৰ অধিকাৰ কেৱল প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয় আছিল আৰু সেয়েহে, ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ দ্বাৰা পূৰ্বাৱৰ্তী ভাৱে এই অধিকাৰ কাঢ়ি লব পৰা গৈছিল। আপীলকাৰীৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাই

গৰিকাপতি বীৰাৰা বনাম এন. চুব্বায়া চৌধুৰী (২) গোচৰত এই আদালতৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল য'ত নিম্ন লিখিত প্ৰস্তাৱবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল:

"(১) প্ৰতিকাৰ, মোকৰ্দমা, আপীল আৰু দ্বিতীয় আপীলৰ আইনী অনুসৰণ সঁচাকৈয়ে এক অন্তৰ্নিহিত ঐক্যৰ দ্বাৰা সম্পৰ্কিত কাৰ্যক্ৰমৰ এক শৃংখলাৰ পদক্ষেপ আৰু ইয়াক এক আইনী প্ৰক্ৰিয়া হিচাপে গণ্য কৰিব লাগিব।

(২) আপীলৰ অধিকাৰ কেৱল প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয় নহয় বৰঞ্চ ই বস্তুনিষ্ঠ অধিকাৰ।

(৩) মোকৰ্দমা এটা তৰিলে এইটো অৰ্থবহ নকৰে যে তেতিয়া বলবৎ থকা আপীলৰ সকলো অধিকাৰ গোচৰটো শেষ নোহোৱালৈকে ইয়াৰ পক্ষসমূহৰ বাবে সংৰক্ষিত হৈ থাকে।

(৪) আপীলৰ অধিকাৰ হৈছে এক নিহিত অধিকাৰ আৰু উচ্চতৰ আদালতত প্ৰৱেশ কৰাৰ এনে অধিকাৰ মোকৰ্দমাকাৰীৰ ওপৰত অৰ্পণ হয় আৰু গোচৰ আৰম্ভ হোৱাৰ তাৰিখৰ পৰাই বিদ্যমান আৰু ইয়াক প্ৰকৃততে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি যেতিয়া বিৰূপ ৰায় ঘোষণা কৰা হয়, মোকৰ্দমা বা কাৰ্যবিধি আৰাম্ভ হোৱা তাৰিখত প্ৰচলিত আইন অনুসৰি কাৰ্যকৰি হব আৰু আপীল দাখিল কৰা তাৰিখত প্ৰচলিত আইন অনুসৰি নহয়।

(৫) আৱেদনৰ এই নিহিত অধিকাৰ কেৱল পৰৱৰ্তী আইনৰ দ্বাৰাহে কাঢ়ি ল'ব পাৰি, যদি ই স্পষ্টভাৱে বা প্ৰয়োজনীয় উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰে, অন্যথা নহয়।"

আৰু বিদ্বান পৰামৰ্শদাতাই বিশেষকৈ তৃতীয় প্ৰস্তাৱৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। এই আদালতৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কথাবোৰৰ সৈতে আমি সন্মত। কিন্তু এই ন্যায়ালয়ে নিৰ্ধাৰণ কৰা বিষয়বোৰৰ পৰা আপীলকাৰীয়ে কি লাভালাভ প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰে তাক উপলব্ধি কৰা কঠিন। কিয়নো, এইটো এনে এক ঘটনা নহয় য'ত আপীলকাৰীক আইনৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা আপীলৰ কোনো অধিকাৰ কাঢ়ি লোৱা হৈছে। প্ৰথমে আদালতৰ ৰায়ৰ পৰা আপীল এটা অগ্ৰাধিকাৰ দিয়াৰ অধিকাৰ দেৱানী প্ৰক্ৰিয়া বিধিৰ ধাৰা ৯৬ ৰ বিধানৰ পৰা আহৰণ কৰা হৈছে। কিন্তু বিদ্বান অধিবক্তাই দাবী কৰিছিল যে তাৎক্ষণিক ক্ষেত্ৰত ই ট্ৰাভাঙ্কোৰৰ কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয় আইন, ১৯৪৯ৰ ব্যৱস্থা সমূহৰ সৈতে খাপ খায়। একক ন্যায়াধীশ, খণ্ড বিচাৰ পীঠ আৰু পূৰ্ণ বিচাৰ পীঠৰ অধিকাৰ নিৰ্ধাৰণৰ বাবে আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ কাম-কাজৰ সৈতে সম্পৰ্কিত আন কিছুমান বিষয়ৰ বাবে ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ কাম-কাজ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে এই আইনখন প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল। ই পক্ষ বোৰক আপীল

কৰাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰাৰ উদ্দেশ্য নাছিল, কিন্তু কেৱল প্ৰক্ৰিয়াগত বিষয়বোৰৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিছিল, যি বোৰ বিষয় লেটাৰ পেটেন্টৰ অধীনত কেইবাখনো উচ্চ ন্যায়ালয়ে মোকাবিলা কৰে। আনকি ট্ৰাভাঙ্কোৰ-কোচিন দেৱানী আদালত আইন, ১৯৫১, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ অধীনস্থ দেৱানী আদালতৰ সৈতে সম্পৰ্কিত ব্যৱস্থাবোৰে আপীলৰ কোনো অধিকাৰ প্ৰদান নকৰে যদিও ই দেৱানী আদালতক চাৰিটা শ্ৰেণীত বিভক্ত কৰে আৰু সেই আদালতৰ নিজ নিজ অধিকাৰক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

আমাৰ আগত আপীলকাৰীয়ে উত্থাপন কৰা আপত্তিটোৰ সৈতে কিছু মিল থকা আপত্তি এটা *ইট্টাভিৰা মাথাই বনাম ভাৰ্কী ভাৰ্কীৰ* আৰু আন গোচৰত এই আদালতৰ সন্মুখত উত্থাপন কৰা হৈছিল। ইয়াৰ সৈতে মোকাবিলা কৰি এই ন্যায়ালয়ে পি. ৫১৪-ত পৰ্যবেক্ষণ কৰিছে:

" যে এটা আপীল উচ্চ ন্যায়ালয়ত আছিল আৰু ইয়াক এজন, দুজন বা অধিক সংখ্যক ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা শুনানি কৰিব লাগিব নে নাই সেয়া কেৱল প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়। কোনো পক্ষৰ নিৰ্দিষ্ট সংখ্যক ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা তেওঁৰ আবেদনৰ শুনানি ৰখাৰ নিহিত অধিকাৰ নাই। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ওচৰত এটা আপীল ৰখা হৈছিল আৰু প্ৰশ্নত থকা আপীলটো প্ৰকৃততে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা শুনা হৈছিল আৰু নিষ্পত্তি কৰা হৈছিল আৰু সেয়েহে, পক্ষবোৰে এই শুনানি কেৱল দুজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা শুনা হৈছিল, তিনিজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা শুনানি হোৱা নাছিল বুলি কোনো আপত্তি কৰিব নোৱাৰে। সন্দেহ নাই যে কিছুমান শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত, উদাহৰণ স্বৰূপে, সংবিধানৰ যি কোনো ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা অন্তৰ্ভুক্ত থকা ঘটনাবোৰৰ শুনানি গ্ৰহণ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ বিচাৰ পীঠৰদ্বাৰা গঠিত হ'ব লাগিব যি সংখ্যাত পাঁচতকৈ কম নহ'ব। কিন্তু ইয়াৰ পৰাই অনুসৰণন কৰে যে এই ক্ষেত্ৰত আইনী প্ৰয়োজনীয়তাবোৰ এটা সক্ষম সংস্থাৰ দ্বাৰা সলনি কৰিব নোৱাৰি। সেয়েহে, আমি বিদ্বান অধিবক্তাৰ যুক্তিক অস্বীকাৰ কৰোঁ আৰু ধৰি লওঁ যে আৱেদনটো দুজন ন্যায়াধীশৰ বিচাৰপীঠে সঠিক ভাৱে শুনিছিল আৰু সিদ্ধান্ত লৈছিল।"

সেই পৰিস্থিতিত, আমি *ৰাধাকৃষ্ণণৰ গোচৰৰ* সিদ্ধান্তৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি আপীলকাৰীৰ বিবাদ অস্বীকাৰ কৰিব লাগিব।

অৱশ্যে বিদ্বান অধিবক্তাই দাবী কৰিছিল যে খণ্ড বিচাৰ পীঠৰ দ্বাৰা তেওঁৰ

আৱেদনৰ শুনানি ৰখাৰ অধিকাৰ ৰক্ষা কৰি তেওঁৰ অনুচ্ছেদ ১৩৩ৰ অধীনত এই আদালতত আপীল কৰাৰ অধিকাৰ প্ৰভাৱিত হৈছিল। এটা স্পষ্ট ব্যৱস্থাৰ বাহিৰে ইয়াক পূৰ্বাৱৰ্তী ভাৱে কাঢ়ি নিব পৰা নাছিল। এই বিবাদৰ এটা সৰল উত্তৰ আছে। উত্তৰটো হ'ল যে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ একাধিক ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা তেওঁৰ আপীলৰ শুনানি ৰখাৰ কোনো পক্ষৰ নিহিত অধিকাৰ নাই, অনুচ্ছেদ ১৩৩ৰ অধীনত আপীল কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাই। অনুচ্ছেদ ১৩৩ তেওঁৰ ওপৰত আৱদ্ধ বুলি ক'ব পাৰি, যি অধিকাৰৰ অধীনত শুনা নিৰ্ণয় আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন ন্যায়াধীশৰ দ্বাৰা নিষ্পত্তি কৰা হয়। এনেদৰে বিদ্বান পৰামৰ্শৰ যুক্তি বিফল হয়।

আপীলকাৰীৰ হকে বিদ্বান অধিবক্তাৰ দ্বাৰা আৰু এটা বিষয় ৰখাৰ বাবে অনুৰোধ কৰা হৈছিল। কথাটো এই কথাৰ ওপৰত আধাৰিত যে প্ৰতিদ্বন্দিতা কৰা উত্তৰদাতা সকলৰ এজনে গোচৰটোৰৰ ক্ষণাবেক্ষণৰ ওপৰত এটা প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰিছিল। বিদ্বান পৰামৰ্শদাতাৰ মতে সেই ব্যক্তিজনৰ বাদীৰ সৈতে সমান দোষ থকাৰ বাবে প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া উচিত নাছিল। যিহেতু তলৰ দুখন আদালতৰ যি কোনো এটাত আপীলকাৰীয়ে বিষয়টো উত্থাপন কৰা নাছিল আমি ইয়াক আমাৰ সন্মুখত প্ৰথমবাৰৰ বাবে উত্থাপন কৰিবলৈ অনুমতি দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিলো। এই কাৰণবোৰৰ বাবে আমি ব্যয়ৰ সৈতে আপীলটো খাৰিজ কৰোঁ।

আপীল খাৰিজ কৰা হৈছে।

অনুবাদক - বিতবি মহন্ত(অধিবক্তা)
পৰীক্ষক- প্ৰণৱ জ্যোতি বৰা
জ্যেষ্ঠ অনুবাদক
গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়